

YHTEENVETO LYPSEKARJATALOUDEN NYKYTILA JA TULEVAISUUS -KESKUSTELUTILAISUUDESTA

Aika: 7.1.2019, klo 12:00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö

Tavoite: Kartoittaa voimassa olevan maatalouspolitiikan toimivuutta, onnistumisia ja kehittämistarpeita sekä ideoida tulevaisuuden tarpeita ja toimenpiteitä.

Läsnä: MMM:n, Ruokaviraston, MTK:n, SLC:n ja Maitoyrittäjät ry:n edustajia

Yleistä

Tilaisuuden tarkoituksena ei ollut muodostaa konkreettisia linjauksia tulevan maatalouspolitiikan kauden toimenpiteistä ja niiden ehdoista, vaan koota laaja-alaisia näkemyksiä sektorin eri toimijoilta. Varsinaisia toimenpide-esityksiä tullaan käsittelemään CAP27-työryhmissä.

Taustamateriaalin esittely: Puheenjohtaja piti esityksen CAP27 EU-tason ja kansallisesta valmistelusta.

A. Meneillään olevan 2015-2020 kauden kokemuksia ja palautetta tukijärjestelmistä:

- Maitosektorin tuotantosidonnaiset tuet: C-tukialueen litraperusteinen tuki ja AB –alueen EU:n lypsylehmäpalkkio: tukien tasapuolisuus ja mahdolliset kehittämistarpeet

C-alueen litratuki on ollut lähtökohtaisesti toimiva tukijärjestelmä. Tukea on maksettu kuukausittain ja sitä on voitu käyttää muun muassa kriisitoimenpiteiden toteuttamiseen. Tämän on mahdollistanut nykyinen komission pohjoisen tuen päätös, jossa maidon tuki on rajattu enintään 216,9 miljoonaa euroon.

Kuitenkin olisi hyvä ainakin selvittää, miten tuotanto on kehittynyt eri osissa C-aluetta. Yleinen arvio on, että tuotanto on jossain määrin siirtynyt idästä länteen. Tämän selvitystyön jälkeen olisi mahdollista arvioida, tarvitsiko tukialuejakoa mahdollisesti uudelleen arvioida.

Lypsylehmäpalkkion osalta kokemukset tuottajien mielestä eivät ole samalla tavalla positiivisia. Lypsylehmäpalkkiossa tuottajat näkivät muun muassa seuraavia ongelmia:

- maksatuksien aikataulu (viimeinen erä olisi saatava maksuun viimeistään huhtikuun loppuun mennessä)

- peltopuolen täydentävien ehtojen seuraamusten ulottaminen lypsylehmäpalkkioon
- ei ole mahdollistanut kriisituen tyyppisiä toimia

Tulevalla kaudella lypsylehmäpalkkioon olisi korjattava edellä esitetyt puutteet. Lähtökohtaisesti rahamäärän tulisi olla vähintään nykyisellä 32 miljoonan euron tasolla. Olisi myös lähtökohtaisesti hyvä, jos Ahvenanmaan ja ulkosaariston miljoona eurorajoitteet voitaisiin yhdistää yhdeksi kokonaisrajoitteeksi.

- **Muut maidontuotantoon ja nautaeläimiin liittyvät tukijärjestelmät (esim. eläinten hyvinvointikorvaus ja alkuperäisrotutuki)**

Eläinten hyvinvointituki on toimenpiteenä oikeansuuntainen. Tuottajat kuitenkin näkevät kannusteet alimitoitettuina, josta konkreettisin huomio on heikko sitoutumisaste. Kannuste ei riitä kattamaan toimenpiteen kustannuksia. Alimitoitettun kannusteen lisäksi nähtiin ongelmana valvontariski. Tuki kohdentuu tällä hetkellä ennen kaikkea viime aikoina investoineille tiloille, joilla tuotantorakennus soveltuu lähtökohtaisesti tuen ehtojen toteuttamiseen.

Uutena toimenpiteenä nähtiin tärkeäksi sisällyttää järjestelmään esim. jo aiemmin keskustelussa ollut sorkkahoito –toimenpide.

- **Peltoalan perustella maksettavat kotieläintiloilla korkeimmilla tukitasoilla maksettavat tuet (luonnonhaittakorvaus ja luomukorvaus)**

Kotieläinkorotukset nähdään perusteltuina säilyttää edelleen. Kotieläinkorotukset kohdentuvat oikealla tavalla aktiivisille tuottajille.

- **Muut peltoalaperusteiset tuet**

Tukien tulisi vielä aiempaakin tarkemmin kohdentua aktiivituotannon tukemiseen. Jonkin verran tukia kohdentuu aktiivituotannon ulkopuoliselle alalle. Korjuuvelvoitteen palauttamista olisi varmaan hyvä pohtia. Järjestelmän byrokraattisuutta kuvaa yhtenä esimerkkinä nurmikasvikoodien runsas määrä.

- **Rakennetoimet**

Huolena on, että rakennetukiin kohdenetut varat valuvat sektorin ulkopuolelle. Tuottajat näkivät aiemman mallin, jossa tuen maksu perustui investoinnin valmistumisvaiheeseen nykyistä toteutuneisiin kustannuksiin perustuvaa mallia parempana. Hallinnon edustajat totesivat, että nykyisellä kaudella ei aiempaan käytäntöön ole mahdollista palata, mutta seuraavalla kaudella toki tilannetta arvioitava uudelleen.

B. Uusi kausi 2021 -2027:

- Millainen on näkemyksenne tilamäärästä, tuotantorakenteesta ja kokonaistuotannosta vuonna 2027?

Tapahtunut rakennekehitys luo hyvän ennusteen / perusuran myös tulevaisuutta silmällä pitäen. Vaikuttaa siltä, että kerran investoineet tilat ovat ne, jotka investoivat aina myös uudelleen. Vaikka maitotuotteiden kysyntä on viime vuosina ollut hieman alenevalla trendillä, alenema näyttää hidastuvan. Kotimaiselle maidolle on kysyntää nykyisellä kokonaistuotannon tasolla.

- Millainen on luomutuotannon osuus maidontuotannosta vuonna 2027?

Voidaan arvioida, että luomun osuus on kasvamassa. Tosin tuotannon kasvattamisessa saattaa ongelmaksi muodostua, että uusia luomusitoumuksia ei juuri nyt ole mahdollista tehdä. Muistutettiin, että Ruotsissa tällä hetkellä maidosta tuotetaan 14 % luomuna.

- Millainen viljelijätukien ja toisaalta rakennetukien merkitys on maidontuotannolle seuraavalla kaudella?

Molemmat tukimuodot ovat tärkeitä. Ilman investointeja ei sektori pysy toimivana pitkällä aikavälillä. Toisaalta vuotuisia tukia tarvitaan peruskannattavuuden ylläpitoon. Aiempaa enemmän olisi kiinnitettävä huomiota investoivien tilojen riittävien vakuuksien määrän varmistamiseen.

- Millä tavalla tilojen ja tuotannon siirtoa luopujilta nuorille jatkajille tai kokonaan uusille yrittäjille voitaisiin parhaiten edistää?

Luopumistuen loppuminen on uhka. Mentorointityyppisen mallin valmistelua olisi tarve jatkaa aikakin jossain muodossa. Todettiin, että rakennetukien nuoren viljelijän korotus tulisi säilyä nykyisen 5 vuoden sijasta esimerkiksi 8 vuotta aloittamisen jälkeen.

Mikä on erityisen tärkeää uuden kauden tukien suunnittelussa? Kolme tärkeintä asiaa

Maitoyrittäjien lausunto on liitteenä.

Maitovaltuuskunnan näkemys:

- i. Vähintään nykyinen, alueellisesti tasapuolinen maidon tuotantoon kytketty tuki
- ii. Investointituen rahoitus ja toimivuus nykyaikaisissa navettainvestoinneissa
- iii. Tukirahoituksen suuntaaminen aktiivituloille

SLC:n näkemys: Vilka punkter är speciellt viktiga i planeringen av nästa programperiod

- i. För mjölksektorn ett enhetligt mjölksstöd i hela landet (AB/C/Åland). Mjölksstödet skulle betalas ut som ett literstöd och månatlig stödutbetalning. Stödet till djurens välbefinnande bör även gälla Åland för att mjölksektorn ska ha samma förutsättningar i hela landet. De arealbaserade stöden bör även beakta husdjursproduktionen och beakta tidigare stödlinjeringar tex husdjurstillägget på LFA.
- ii. Stöden ska riktas till aktiva odlare. I definitionen ingår ett skördekrav och försäljningsintäkter från jordbruksverksamheten.
- iii. Mjölknäringens investeringar ska även i fortsättningen stödas för att näringen ska gå framåt. Detta kräver anslag för investeringar samt att investeringsnormer och stödkrav inte leder till förhöjda kostnader.

Mitä tukikokonaisuudessa pitäisi yksinkertaistaa nykyisestä? Kolme tärkeintä asiaa

Maitovaltuuskunnan näkemys:

- 1) Sanktiot
  - a. Valvontaseuraamusten kohtuullistaminen eläinpalkkioissa
  - b. Ehdollisuudessa eläintukien ja peltotukien sanktiot erotettava
- 2) Täydentävien ehtojen > ehdollisuuden vaatimukset
  - a. ehtojen määrän karsittava kotieläintilolla
  - b. ensimmäisen valvontakäynnin tulee olla neuvonnallinen
- 3) Tuleva järjestelmä
  - a. ei suorien tukien porrastusta ja tukikattoa eikä uudelleenjakotukea > mikäli tuen porrastus ja tukikatto toteutuvat, hallinnon määrittämä yksinkertainen laskentamalli työpanoksen hinnoitteluun
  - b. ympäristökorvaukseen selkeät toimenpiteet; mitä erikoisempia toimenpiteitä, sitä varmemmin tuki valuu näennäisviljelyyn, mahdollisimman iso osa tuesta toimenpiteisiin, jotka keskiverto aktiivituottaja pystyy valitsemaan
  - c. monitoroinnin on toteutuessaan tuotettava selvää hyötyä viljelijälle nopeampana valvontana ja tukimaksuina, ennakointi- ja varoitussjärjestelmänä ja lopetettava jatkuva peruslohkojen pinta-alojen uudelleenmäärittäminen; tietojen kirjaamiseen tarkoitettujen välineiden on mahdollistettava sujuvat kirjaukset

SLC:n näkemys: Vilka stödhelheter bör förenklas

- 1 Stödrätterna ska avskaffas
- 2 Tvärvillkoren ska avskaffas
- 3 Inga kvitton bör lämnas in för att få ut investeringsstöd för produktionsbyggnader utan stödet ska betalas ut enligt hur projektet färdigställts.

Maitoyrittäjien lausunto on liitteenä.

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Mikä on ensisijaista eri tukijärjestelmien välisessä yhteensovittamisessa? Nykytilanteen säilyttäminen vai jokin muu lähtökohta?

Seuraavat kolme tavoitetta nähtiin keskeisiksi:

- aktiivituotantoon kannustaminen
- valvontaseuraamusten kohtuullistaminen
- tuotannon jatkuminen kokomaassa

Miten tukikokonaisuudella voitaisiin parhaiten edistää maitosektorin asemaa elintarvikeketjussa ja kuluttajien arvostuksissa?

Eräs keino olisi tuilla pyrkiä kannustamaan laiduntavien eläinten näkyminen teiden varsilla. Muita keinoja oli muun muassa EU:n menekin edistämisvarojen entistä tehokkaampi hyödyntäminen. Yksittäisenä toimenä nousi esiin myös muun kuin rasvattoman maidon ottaminen tukikelpoiseksi koulumaitotuessa.

LIITE 1. MAITOYRITTÄJIEN LAUSUNTO

MAITOYRITTÄJÄT RY:N UUTTA CAP27-KAUTTA KOSKEVA LAUSUNTO

Suomalaisella lypsykarjataloudella on keskeinen rooli koko kotimaisen maataloussektorin menestyksessä. Oman tuotantonsa lisäksi ketjussa syntyvät sonnivasikat määrittävät pitkälti kotimaisen naudanlihan tuotantovolyymin. Toisaalta taas nautaketju on kotoisen kasvinviljelyn tuotannon merkittävä käyttäjä.

Siksi Maitoyrittäjät ry. haluaa nostaa seuraavat seikat esiin mietittäessä yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta.

1. Tukipolitiikan tulisi kannustaa aktiivista ja resurssitehokasta viljelyä. Sen pitäisi myös joustavoittaa pellon siirtymistä lopettavilta tiloilta jatkaville, sadonkorjuuvelvoite tulisi siksi palauttaa tukiehtoihin. Muutoinkin järkevän rakennekehityksen ja tilojen välisen yhteistyön edistäminen on tärkeää. Yhdeksi keinoksi haluamme esittää pohjoisen tuen 3,5 milj. litran määrärajoitteen poistamista.
2. Investointituen tulee kannustaa kustannustehokkaaseen rakentamiseen. Entinen ohjekustannuksiin perustunut järjestelmä oli tässä suhteessa nykyistä parempi. Raportoinnin yksinkertaistuminen säästäisi myös resursseja niin tiloilla kuin ELY-keskuksissakin.
3. Eläinten hyvinvointikorvauksen kehittäminen. Nykyinen järjestelmä on senttimittoinen vaikeasti sovellettavissa käytäntöön. Se on aiheuttanut tilojen tarpeettomia poisjääntejä järjestelmästä. Huomio tulisi siirtää tarkoista mitoista eläinten todelliseen hyvinvointiin tilalla. Tarkastuksia voitaisiin kehittää niin, että ensimmäinen käynti olisi mahdollisten puutteiden suhteen neuvonnallinen ja puutteet määrättäisiin korjattavaksi määräajan kuluessa. Sanktiot langetettaisiin ellei puutteita olisi sen aikana korjattu.

Elintarvikkeiden salmonellattomuus on olennainen osa suomalaista ruokaturvaa. Siksi esitämme, että salmonellavakuutuksen kustannukset sisällytetään osaksi EHK. Lisäksi ehdotamme hyvinvointitukeen yhdeksi ehdoksi tautisaneerauksesta palkitsemisen (esim. Str.Agalactia). Tällä voitaisi lisätä tautien saneerausintoa ja vähentää tautipainetta. Suomi ei ole enää aivan lintukoto monen tarttuvan taudin suhteen, vaikka toimiala haluaa edelleen ylläpitää sitä mielikuvaa. Ehdotamme myös, että säännöllisen sorkkahoidon järjestäminen sisällytettäisiin osaksi EHK.